

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring – NVEs forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land

Høringens saksnummer: 19/511

Høring: Høring – NVEs forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land

Levert: 30.09.2019 23:47

Svartype:

Gruppering av høringsinstanser: Andre frivillige organisasjoner

Avsender: Norges klatreforbund

Kontaktperson: Stein Tronstad

Kontakt e-post: tronstad@npolar.no

Uttalelse til NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land fra Norges klatreforbund

Vi viser til forslaget til nasjonal ramme og NVEs kart over fullført og pågående vindkraftutbygging i Norge, og vil komme med våre innspill og synspunkter her.

Norges klatreforbund (NKF) er en idretts- og friluftsforskningsorganisasjon som organiserer flere enn 200 klatreklubber i Norge, med til sammen ca. 24.000 medlemmer. Medlemstallet har vært i sammenhengende vekst siden forbundet ble stiftet i 1992. NKF er et særforbund i Norges idrettsforbund og en av 16 medlemsorganisasjoner i Norsk friluftsliv. Medlemmene våre driver klatring i fjell- og naturområder over hele landet fra Svalbard i nord til Lindesnes i sør.

Klippeklatring, fjellklatring og alpin fjellsport foregår i naturen, både i lavlandet og i fjellet, og klatresporten har gjennom en mer enn 150 år med litterære spor og holdningsskapende debatt bidratt til å forme en norsk fjellsport- og friluftstradisjon som er basert på et enkelt friluftsliv, nærhet til naturen og sporløs ferdsel. For oss er dette umistelige verdier. Naturen er viktig for medlemmene våre på mange plan. Av den grunn har NKF som et av sine viktigste, politiske mål å arbeide for å ta vare på mulighetene for klatring i urørt og støyfri natur, og som en av sine sentrale verdier å ta ansvar for naturen og utøve sporløs ferdsel.

1. Generelle kommentarer

Forslaget til nasjonal ramme for vindkraft på land innebærer en åpning for vindkraftutbygging over store fjell- og naturområder, hvorav mange i dag er inngrepsfrie. Dette kommer i tillegg til fullført, pågående og planlagt utbygging som allerede har fått stort omfang i og utenfor de 13 områdene som er foreslått i den nasjonale rammen. Vindkraftutbyggingen har skutt stor fart, og en videre utbygging innenfor og utenfor den nasjonale rammen vil i sterk grad berøre naturmangfold og friluftsinnteresser, inkludert fjell- og klippeklatring. Mange av prosjektene vekker sterke reaksjoner hos dem som blir berørt; reaksjoner preget av sinne og sorg over å bli frarøvet en fundamental livskvalitet: mulighetene til rekreasjon og opplevelser ute i fri natur. I levekårsundersøkelsene i Norge er det svært godt dokumentert at dette er en livskvalitet som betyr mye for trivsel, folkehelse og lokal såvel som nasjonal identitet. Dette gjenspeiles også i WWF og Norsk friluftslivs ferske [rødliste for naturopplevelser](#), som viser at intakt natur og stillhet er de to opplevelsene som flest av alle er redde for å miste.

De globale klimaendringene angår klatrere i like stor grad som alle andre, og vi som ferdes i fjellet ser kanskje effektene tydeligere enn de fleste andre, i breene som trekker seg tilbake, skoggrensa som kryper oppover og erosjonen som skyter fart. Behovet for å komme over fra fossil til fornybar energi og stabilisere klimaet er like åpenbart for oss som for andre. Vindkraft vil sikkert være en del av løsningen. Men en sunn planet og menneskelig livskvalitet forutsetter ikke bare stabilt klima, det forutsetter også levende natur. Den klimapolitiske begrunnelsen for vindkraftutbygging i stor skala faller bort når utbyggingen ødelegger nettopp de verdiene og ressursene som klimapolitikken skal bevare: det naturmangfoldet som både menneskeheten og økosystemene er avhengige av. Her er det nok å vise til FNs siste klimarapport («Climate Change and Land», IPCC august 2019), der bevaring og reetablering av natur pekes på som et av de viktige tiltakene for å nå klimamålene, og til rapporten fra FNs naturpanel (IPBES) i mai 2019, der det pågående tapet av natur og naturmangfold identifiseres som en av menneskehetens største utfordringer.

Her i Norge ser vi nå en omfattende ødeleggelse av naturområder langs hele kysten. Det er massive inngrep som griper sterkt inn i økosystemene, som for all overskuelig framtid ødelegger områdenes rekreasjonsverdi som følge av støy, visuell dominans og omfattende terrenginngrep. Med det tar utbyggingen bort en fundamental del av livskvaliteten for tusenvis av mennesker som bor i nærheten av vindkraftanleggene. For oss leder dette til en sterk henstilling: På grunn av de omfattende inngrepene og det høye konfliktnivået bør ikke vindkraft bygges ut i naturområder så lenge det overhodet finnes andre løsninger for fornybar energi som gir mindre naturødeleggelser.

Urørt natur er en sentral verdi i norsk friluftstradisjon, og tilgang til fri natur er et eksistensielt behov. Et samlet norsk friluftsliv har derfor reist krav om

stans i nedbyggingen av norsk natur - dvs. [resolusjonen fra Norsk friluftsliv 9. mai 2019](#). Norges klatreforbund støtter denne resolusjonen, og ber om at vindkraftutbygging ikke tillates i naturområder som har urørt karakter. Vi vil i stedet be om at «[vindvettreglene](#)» fra Den norske turistforening (DNT) blir fulgt i all saksbehandling knyttet til vindkraft på land, og vi vil slutte oss til det felles [oppropet for naturvennlig fornybarsatsing](#) fra DNT, Norsk Friluftsliv, NHO Reiseliv, Naturvernforbundet, WWF Verdens naturfond og Sabima.

Å stabilisere klimaet handler dypest sett om å ta vare på naturgrunnlaget og naturens produksjonsevne. Å ta vare på naturen ved å ødelegge den gir ingen mening.

2. Kommentarer til forslagene i rammeplanen

Mange områder langs kysten, særlig på Sørvestlandet og i Trøndelag er allerede sterkt berørt av vindkraft, og her ligger også mange av landets fineste klatreområder. Et eksempel blant mange er Flatanger på Fosenhalvøya, som er blitt internasjonalt kjent etter at Adam Ondra to ganger har etablert verdens til da vanskeligste klatrerute i området (2012 og 2017). Prosjekter i stort omfang er igangsatt eller gitt konsesjon allerede før det foreligger noen samlet plan, og det er dokumentert at natur- og særlig friluftshensyn er gitt liten vekt i konsesjonsbehandlingen. Vi viser blant annet til Miljødirektoratets konkluderende bemerkning i faggrunnlaget for friluftsliv, som NVE velger å ikke legge vekt på i rammeplanen (s. 53):

«Det er også viktig å ta hensyn til arealer som i dag er lite i bruk, men som på grunn av urørt preg, lite støy og lav visuell forurensning kan være viktige arealer for friluftslivsutøvelse i fremtiden.»

På bakgrunnen av dette vil vi be om at også gitte konsesjoner stilles i bero og vurderes på nytt når den nasjonale rammen foreligger. Et minimumskrav er at disse interessene må kartlegges grundig og vektlegges tungt i all planlegging og konsesjonsbehandling knyttet til vindkraft og andre tiltak i naturområdene.

De klatre- og fjellsportområdene som kan bli sterkest berørt av vindkraftutbygging i samsvar med forslaget til nasjonal ramme er blitt identifisert av medlemsklubbene våre, som også avgir egne uttalelser. NKF har gått gjennom uttalelser fra følgende klatreklubber, som vi fullt ut stiller oss bak:

- Bergen klatreklubb (BKK)
- Bratte Rogalands venner (BRV, Stavanger)
- Christianssands klatreklubb (CKK)
- Kvinesdal rock klatreklubb (KRK)
- Mandal og Lindesnes klatreklubb (MLK)

- Uskedal idrettslag (UIL)
- Privat uttalelse fra Odd Magne Øgreid om Uskedalen (OMØ)
- Norsk tindeklub (NTK, ikke medlemsklubb i NKF)

Vi slutter oss også til uttalelsene fra Norsk friluftsliv, DNT og Norsk fjellsportforum, som alle arbeider for de samme interessene som Norges klatreforbund.

Uttalelsene fra klatreklubbene dokumenterer verdien av følgende klatreområder og beskriver vindkraftens mulige konsekvenser for dem (og i noen tilfeller faktiske konsekvenser etter at vindkraft allerede er utbygd):

- Nissedal (NTK)
- Sletafjellet, Kvinesdal (CKK, KRK, NTK, MLK)
- Linddalsfjellet i Evje og Hornnes (CKK, KRK, NTK, MLK)
- Juvasstølfjellet i Åseral (CKK, KRK, NTK, MLK)
- Knabekniben og Krågeland, Kvinesdal (KRK)
- Vardafjell og Store Hetland ved Vardafjell vindkraftverk i Sandnes kommune (BRV)
- Klatring i Sandnes og Rogaland generelt (BRV)
- Gloppedalen og Maudalen i Gjesdal og Bjerkreim (NTK)
- Øvstabødalen og Hunnedalen, Gjesdal (BRV, NTK)
- Skriua, Siljan (NTK)
- Uskedalen og Eikedalen, Kvinnherad (BKK, NTK, OMØ, UIL)
- Gygrekjeften og Lihesten, Hyllestad (NTK)
- Kvamshesten, Gaular (NTK)
- Harbak i Åfjord og Flatanger (konsesjoner allerede gitt i nasjonalt viktige klatreområder)
- Leka (NTK)
- Reka, ikonisk klatrefjell i influensområdet til Ånstadblåheia vindpark i Sortland
- Brensholmen på Kvaløya i Tromsø (utbygd vindkraft i nasjonalt viktig klatreområde)

NKF gjentar ikke dokumentasjonen her, men viser til uttalelsene fra klatreklubbene. Vi understreker at de områdene som er nevnt her er viktige for klatresporten både lokalt og nasjonalt. Norges klatreforbund vil be om at

alle disse områdene som minimum holdes utenfor den influenssonen på 15-20 km der vindturbiner vil «gi en signifikant visuell påvirkning» (jf. s. 61 i nasjonal ramme).

-

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.